Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Resclosa i canal de Cal Pons

Puig-reig

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Colònia Pons o Cal Pons, 08692-Puig-reig
Emplaçament	Des del C/ de la Resclosa surt un camí que porta al riu i a les resclosa

Coordenades:

Latitud:	41.96799
Longitud:	1.88918
UTM Est (X):	407958
UTM Nord (Y):	4646819

Classificació

Número de fitxa	08175 - 104
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Obra civil
Estil / època:	Popular Contemporani
Segle	XIX-XX
Any	1875
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Productiu
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 08174A002000750000HP
Autoria de la fitxa	Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero
Data de registre de la fitxa:	dl., 28/02/2011 - 01:00

Descripció

La resclosa i el canal de cal Pons es van construir entre 1875 i 1889; la resclosa es va construir, riu amunt de la fàbrica i és una obra de pedra formigó, de forma semicircular, que talla el riu i crea una gran platja, i des de la qual, gràcies a les comportes i vagant, l'aigua arriba a la fàbrica a partir d'un canal de mig quilòmetre. Totes les obres d'enginyeria hidràulica foren supervisades y autoritzades per l'enginyer en cap responsable del servei d'aigües de la conca alta del Llobregat que, en nom de la secció de foment de la Diputació de Barcelona, verificava sobre e! terreny el projecte de resclosa i embassament, i inspeccionava la seva construcció. El canal de derivació amb un metre d'amplada i 0,50 metres de profunditat, segueix una lleugera pendent, suficient per a donar pas a prop de 4.620 l/s. Conserva en molt bon estat les comportes del vagant del canal

Observacions:

La resclosa i el canal són claus en el sistema de funcionament de les turbines i la generació d'hidroelectricitat. Els propietaris estan agrupats en l'Associació de Productors i Usuaris d'Energia Elèctrica (APUEE) que des de 1992 defensa el interessos del sector minihidráulic a Catalunya.

Història

Josep Pons, l'any 1875, comprà els terrenys de Cal Garrigal -que posteriorment amplià amb la compra de més terrenys de masies dels voltants- amb la intenció de construir-hi una colònia industrial. L'any següent obtingué el permís d'aprofitament industrial de l'aigua del riu Llobregat i seguidament féu construir la resclosa, el canal, la sala de turbines i la fàbrica, que s'inaugurà l'any 1880. Al costat de l'espai industrial es començaren a construir, també, els habitatges on haurien de viure els treballadors de Cal Pons. Aquests habitatges, construïts en dues etapes diferents (1875 i 1890), formen el carrer d'Orient, el més emblemàtic de la colònia. Els majordoms i els encarregats vivien en pisos annexos a la fàbrica, mentre que els habitatges del carrer de la Baixada i de la plaça del Centre, on hi havia la botiga, el cafè, la fonda, el forn de pa i altres serveis, foren ocupats per famílies vinculades als serveis de la colònia.

Bibliografia

R.SERRA i R.VILADES: la colònia Pons de Puig-reig (1875-1987), Berga, Ambit de Recerques del Berguedà 1987.
R.VILADES i R.SERRA : La colònia Pons (Puig-reig), a L'Erol, Any: 2005 Núm.: 86-87 150 anys de colònies industrials
TEIXIDOR, E. I SERRA,R.(2010). Vida de colònia. Les colònies tèxtils a Catalunya, Angle Ed.
VALL CASAS, Pere (1999). De colònies tèxtils a Parc Fluvial. El sistema e colònies el Baix Berguedà. Genesi i revalorització, a Col·lecció Cultura, Tècnica i Societat, Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya.

